

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

1. ročník ZŠ

Základným cieľom výučby slovenského jazyka a literatúry v tomto ročníku je osvojenie si kódu grafického zápisu reči, naučiť žiakov písať a čítať. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme pre tento ročník formulovať nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci sa oboznamujú s grafickým zápisom reči a postupne si osvojujú schopnosť čítať a písať. Väčší dôraz sa kladie nielen na schopnosť prepísať a odpísať texty, ale aj na samostatné tvorivé písanie. Produktívne činnosti súvisiace s písaním zaraďujeme postupne s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Žiaci sa oboznamujú len s obmedzeným množstvom gramatických a pravopisných pravidiel, napr. žiak rozlišuje vety podľa začiatku a ukončenia, vety prečíta so správnou intonáciou. V slohovej zložke dbáme na to, aby žiaci ústne komunikovali, primerane si rozvíjali slovnú zásobu a maximálne využívali zaužívané konvencie.

Čítanie a literárna výchova – žiaci si osvojujú schopnosť čítať, neskôr čítať s porozumením. Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú ich estetické hodnoty.

V prvom ročníku systematicky podporujeme rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: žiaci si rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie. Zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov vyžadujeme od nich aj správnu výslovnosť.

Počúvanie: žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.

Čítanie: zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania. Postupne na základe individuálnych schopností žiakov vyžadujeme aj čítanie s porozumením.

Písanie: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti písania žiakov je zapamätať si všetky tvary tlačенých aj písaných písmen, odpísať a prepísať text.

Obsah učiva v 1. ročníku členíme do troch období: *prípravné, slabikárové a čítankové.*

2. ročník ZŠ

Špecifickým cieľom výučby spisovného jazyka v druhom ročníku je osvojenie si prvotných princípov jazykového systému. Žiaci sa začínajú oboznamovať s gramatickými a jazykovými pravidlami. Výrazne sa zdokonaľujú v technike čítania a písania, ako aj v čítaní s porozumením. Oboznamujú sa so samostatnou tvorbou textu. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci si začínajú osvojovať teoretické vedomosti o jazykových pravidlách a systéme jazyka. Uplatňujú jazykové pravidlá v písomnom prejave, nielen pri odpise a prepise, ale tiež pri veku primeranej jazykovej analýze textu. Dbajú na rozvoj komunikačných kompetencií a kladú dôraz na hovorenú reč.

Čítanie a literárna výchova - žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, zapamätajú si určené literárne pojmy, vnímajú estetickú stránku literárneho diela. Na primeranej úrovni uskutočňujú obsahovú analýzu textu, čítajú s porozumením, identifikujú informácie uvedené priamo v texte.

V druhom ročníku systematicky podporujeme u žiakov rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: – zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilostí samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiaci postupne nadobúdajú skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedú reprodukovať počuté informácie. Od žiakov vyžadujeme porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme od nich reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiaci uvedomujú podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsia vysvetliť význam literárnych pojmov.

Písanie: žiaci sa zdokonaľujú v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvyšujeme požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

3. ročník

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázok formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

4. ročník

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich

prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píše texty podľa zadania učiteľa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Čítanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci prípravného obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže:	komunikácia
✓ rozprávať podľa obrázka,	
✓ jednoducho a súvisle hovoriť k téme zadanej učiteľom,	
✓ sluchovo rozlišovať hlásky v slove,	hláska
✓ zrakovo rozlišovať písmená,	písmeno
✓ spájať hlásky do slabík,	slabika
✓ hovoriť slovo po slabikách,	slovo
✓ určovať počet slabík v slove,	
✓ tvoriť vetu podľa grafickej schémy,	veta
✓ určovať počet slov vo vete,	
✓ čítať veľké tlačené písmená podľa predlohy.	veľké tlačené písmená

Písanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ písať tvary veľkých tlačенých písmen,	tvary veľkých tlačенých písmen
✓ písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov.	prípravné cviky

Rozprávanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ správne artikulovať a vyslovovať všetky hlásky,	výslovnosť slovenských hlások
✓ predstaviť sa rodným menom a priezviskom.	predstavenie sa

Počúvanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka...,	prijímanie informácií
✓ pracovať podľa inštrukcie učiteľa.	

Čítanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci šlabikárového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže:	písmená
✓ čítať všetky písmená,	hlásky
✓ rozlišovať hlásky,	dĺžka hlásky
✓ vyslovovať krátku a dlhú hlásku,	tlačené, písané, veľké a malé písmená abecedy
✓ rozlišovať písmená: tlačené, písané, malé a veľké,	
✓ určovať hlásky v slabike,	slabika (analýza a syntéza)
✓ spájať hlásky do slabiky,	

✓ čítať slabiky (otvorenú, zatvorenú, so spoluhláskovou skupinou a s viacnásobnou spoluhláskovou skupinou),	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať slová po slabikách, ✓ určovať počet slabík a hlások v slove, ✓ určovať pozíciu hlásky v slove (na začiatku, uprostred, na konci), ✓ čítať slová zložené z otvorených slabík, ✓ čítať slová zložené z otvorených a zatvorených slabík, ✓ čítať slová zo zatvorených slabík, ✓ čítať slová so slabikotvorným r – ř, l – ľ, ✓ čítať slová a vysvetľovať ich význam, 	slovo
<ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať vety, ✓ určovať prvé slovo vety podľa veľkého začiatočného písmena, ✓ rozlišovať druhy viet podľa interpunkčného znamienka, 	<p>veta</p> <p>druhy viet</p> <p>interpunkčné znamienka</p>
✓ správne vyslovovať hlásky s dĺžňom, mäkčeňom, vokáňom, dvoma bodkami,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky
✓ čítať text zľava doprava.	orientácia v texte

Písanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní, ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou, 	tvary veľkých a malých písaných písmen
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy, 	odpis písmen, slabík, slov, viet a textu
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy, 	prepis písmen, slabík, slov, viet a textu
<ul style="list-style-type: none"> ✓ na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom. 	písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania

Rozprávanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy, 	vyžiadanie informácie
<ul style="list-style-type: none"> ✓ súvislo rozprávať o nejakej udalosti, ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu. 	rozprávanie o udalosti

Počúvanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí. 	počúvanie a porozumenie rozprávaníu učiteľa, spolužiaka

Čítanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci čítankového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať báseň, hádanku zapísanú tlačeným alebo písaným písmom, ✓ odlíšiť poéziu od prozaického textu (nepoužívajú pojem poézia, próza), ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni alebo hádanke, 	<p>báseň</p> <p>hádanka</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prečítať s porozumením prozaický text, ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte, ✓ porozprávať dej prečítaného príbehu (rozprávky), ✓ určiť nadpis a autora textu, 	<p>text</p> <p>rozprávka, príbeh</p> <p>nadpis, autor</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie 	druhy viet

a želacie vety,	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať jednoduchý dej umeleckého textu, ✓ správne odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám obsiahnutým priamo v texte, ✓ predniesť báseň alebo kratší prozaický text, 	<p>rozprávanie</p> <p>dej v umeleckom texte</p> <p>umelecký prednes</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odlíšiť reč postáv v dramatizovanom texte, ✓ prečítať text danej postavy v dramatickom diele, ✓ používať pri dramatizácii textu neverbálne prvky komunikácie, ✓ určiť postavy v dramatickom texte, ✓ primeraným spôsobom opísať ich vlastnosti, ✓ identifikovať ilustráciu v texte, ✓ poznať funkciu ilustrácie, ✓ prostredníctvom ilustrácie dopĺňať text, ✓ priradiť vhodnú ilustráciu k textu, ✓ priradiť k ilustrácii vhodnú časť textu, 	<p>dramatizácia umeleckého textu</p> <p>dej zdramatizovaného textu</p> <p>postavy zdramatizovaného textu a ich vlastnosti</p> <p>ilustrácia a jej funkcia</p>

Písanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odpísať krátky text podľa predlohy, ✓ prepísať tlačенý text písaným písmom, ✓ písať vety a krátke texty podľa diktovania, ✓ samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety, ✓ používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb, ✓ napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko, 	<p>odpis písaného textu</p> <p>prepis tlačeneho textu</p> <p>písanie podľa diktovania</p> <p>samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok</p> <p>písanie vlastných podstatných mien osôb písaným písmom</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, ✓ správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želacích a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), ✓ písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte. 	<p>veta – veľké písmená na začiatku viet</p> <p>interpunkčné znamienka na konci viet</p>

Rozprávanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote, ✓ pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov, ✓ zvítať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, ✓ ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, ✓ zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť, ✓ požiadať niekoho o niečo. 	<p>základy spoločenského správania</p> <p>komunikácia</p>

Počúvanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí. 	<p>počúvanie (porozumenie rozprávaníu učiteľa, spolužiaka)</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách, ✓ vymenovať počet písmen a hlások v slovách, ✓ rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch), ✓ správne vyslovovať hlásky v slovách, ✓ napísať tlačené a písané písmená slovenskej abecedy, ✓ vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, ✓ zoradovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena, 	<p>hláska a písmeno</p> <p>rozlíšenie pojmov hláska – písmeno</p> <p>odlišnosť písmen <i>ch</i>, <i>dz</i> a <i>dž</i> v hovorenej reči a v písanom prejave</p> <p>výslovnosť hlások a písmen v slovách</p> <p>abeceda</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, ✓ rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...), ✓ správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, ✓ opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami, 	<p>rozlišovacie znamienka:</p> <p>dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky</p> <p>rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé, ✓ samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, ✓ samostatne vymenovať dvojhlásky, ✓ v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky, 	<p>samohlásky: krátke a dlhé</p> <p>spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké</p> <p>dvojhlásky</p> <p>rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozdeliť samohlásky na dve skupiny, ✓ správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, ✓ uplatniť pravopis slov so samohláskou ä, ✓ rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (latka – látka, sud - súd), 	<p>samohlásky: krátke a dlhé</p> <p>samohláska <i>ä</i> a jej pravopis</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne vyslovovať a písať dvojhlásky: ia, ie, iu, ô, ✓ správne prepisovať slabiky ja-já, je, ju-jú na začiatku a na konci slova, ✓ zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô, 	<p>dvojhlásky: <i>ia, ie, iu, ô</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j d', t', ň, l' a samostatne ich vymenovať, ✓ uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, ✓ správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku, 	<p>mäkké spoluhlásky</p> <p>pravopis <i>i/í</i> po mäkkých spoluhláskach a <i>y/ý</i> v koreni domácich slov</p> <p>výslovnosť mäkkých spoluhlások <i>č, dž, ž, š, c, dz, j d', t', ň, l'</i></p> <p>výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i> pred samohláskami <i>i, e</i> a pred dvojhláskami <i>ia, ie, iu</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t n, l, ✓ rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, ✓ uplatniť pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach, ✓ uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...), ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...), 	<p>tvrdé spoluhlásky</p> <p>výskyt <i>i/í</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách</p> <p>výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d, t, n, l</i> v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozoznávať krátke a dlhé slabiky, ✓ správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, ✓ správne spájať spoluhlásky a dvojhásky do slabík, ✓ rozdeľovať slová na slabiky, ✓ rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, ✓ správne rozdeľovať slová na konci riadku, ✓ rozoznávať kvantitu slabík, ✓ rozdeľovať slová s dvojháskami na slabiky, 	<p>slabika</p> <p>kvantita slabík</p> <p>spájanie hlások do slabík</p> <p>slabičnosť slov</p> <p>rozdeľovanie slov na konci riadka</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ tvoriť gramaticky správne vety, ✓ poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), ✓ správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, ✓ uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, ✓ rozlišovať neúplnú vetu v texte, 	<p>jednoduchá veta</p> <p>druhy viet</p> <p>interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety</p> <p>neúplná veta</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zablahoželať ústne aj písomne, ✓ používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie, ✓ napísať správne adresu svojho bydliska, ✓ napísať jednoduchý (súkromný) list, ✓ sformulovať blahoželanie ústne, písomne, ✓ napísať blahoželanie na pohľadnicu, 	<p>ústne a písomné blahoželanie</p> <p>tykanie – vykanie</p> <p>adresa bydliska</p> <p>súkromný list</p> <p>blahoželanie (ústne, písomne)</p> <p>pohľadnica</p>

<p>uvedené priamo,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo, ✓ vyjadriť vlastný názor na prečítaný text, ✓ rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, ✓ identifikovať veršované a neveršované literárne útvary, ✓ identifikovať v básni strofu, ✓ identifikovať v básni rým, verš, ✓ zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu, ✓ identifikovať nadpis v texte, ✓ tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým), 	<p>báseň, strofa, rým, verš</p> <p>nadpis</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry, ✓ poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry, ✓ orientovať sa v knižnici, ✓ čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry, ✓ povedať obsah prečítanej knihy, ✓ vymenovať postavy z prečítanej knihy, ✓ poznať mená detských ilustrátorov, ✓ nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe, 	<p>autor, spisovateľ, spisovateľka</p> <p>kniha, knižnica, čitateľ</p> <p>ilustrácia, ilustrátor</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti, 	<p>krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ odlíšiť krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti od iných literárnych útvarov (napr. rozprávok), ✓ zaspievať ľudovú pieseň podľa vlastného výberu, 	<p>Ľudové riekanky, vyčítanky, piesne</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem ľudová rozprávka, ✓ plynulo prečítať text ľudovej rozprávky, ✓ uplatniť pri čítaní správne dýchanie, artikuláciu a dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ identifikovať postavy v rozprávke, ✓ porozprávať dej rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, ✓ vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh, 	<p>Ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem bábkové divadlo, ✓ vysvetliť, čo je bábka, kto je bábkoherec, bábkar, ✓ zhotoviť jednoduchú bábku (z papiera, látky), ✓ zahrať bábkovú hru so spolužiakmi, 	<p>bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem zdobnenina, ✓ vyhľadať zdobneninu v texte, ✓ vytvoriť krátky literárny text so zdobneninami, 	<p>zdobnenina</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novín a detských časopisov, ✓ povedať stručný obsah prečítaného textu, ✓ poznať názvy známych detských časopisov. 	<p>noviny detské časopisy</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, ✓ použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, ✓ podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách, 	<p>abeceda</p> <p>slovníky</p> <p>encyklopédie, telefónny zoznam</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nahradiť spoluhlásku l, ḷ a r, ṛ samohláskou a vytvoriť slabiku, ✓ identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, ✓ tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík, 	<p>slabikotvorné hlásky l, ḷ, r, ṛ (písanie a výslovnosť)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať obojaké spoluhlásky, ✓ identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, ✓ písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý, 	<p>obojaké spoluhlásky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), ✓ rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, ✓ používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte, 	<p>vybrané slová po obojakých spoluhláskach (<i>b, m, p, r, s, v, z</i>)</p> <p>príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem podstatné mená, ✓ pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?, ✓ identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte, 	<p>podstatné mená</p> <p>všeobecné a vlastné podstatné mená</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, ✓ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte, ✓ uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, riek, potokov, štátov, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem slovesá, ✓ opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?, ✓ identifikovať slovesá v texte na základe otázky, ✓ písať v slovesách koncovku – li, ✓ identifikovať slová podobného významu v texte, ✓ vysvetliť pojem prídavné mená, ✓ pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké?, ✓ identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte, ✓ identifikovať slová opačného významu v texte, ✓ používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte, 	<p>slovesá</p> <p>slová podobného významu (synonymá)</p> <p>prídavné mená</p> <p>slová opačného významu (antonymá)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem zámená, ✓ identifikovať bežne používané zámená (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vám, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto) v texte, ✓ používať zámená v ústnej a písomnej komunikácii, ✓ vysvetliť pojem číslovky, ✓ opýtať sa na číslovky otázkami: koľko? koľkí?, 	<p>zámená</p> <p>číslovky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať v texte základné a radové číslovky, ✓ používať číslovky v bežnej komunikácii, ✓ zapísať číslovky slovom, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver), ✓ v liste rozoznať oslovenie a podpis, ✓ správne napísať oslovenie v liste, ✓ písomne zoštylizovať jednoduchý list, ✓ rozoznať druhy korešpondencie, 	<p>list</p> <p>členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis)</p> <p>oslovenie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, ✓ porozprávať dej podľa časovej postupnosti, 	<p>rozprávanie – písomne</p> <p>osnova (úvod, jadro, záver)</p> <p>časová postupnosť</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sformulovať krátky oznam, ✓ napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom, ✓ napísať správu mejlom, ✓ odlíšiť správu od oznamu, 	<p>oznam</p> <p>SMS, mejl</p> <p>správa</p> <p>odlíšenie oznamu od správy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, ✓ triediť inzeráty podľa obsahového zamerania, ✓ dokáže písomne sformulovať krátky inzerát, 	<p>inzerát</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem reklama, ✓ rozlíšiť druhy reklamy, ✓ sformulovať krátky reklamný text, 	<p>reklama</p> <p>druhy reklamy</p>

✓ posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy,	
✓ vysvetliť pojem pozvánka, ✓ rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), ✓ sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert),	pozvánka
✓ opísať charakteristické prvky predmetu, ✓ opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, ✓ slovne vysvetliť čo je nákres, schéma, ✓ identifikovať nákres, schému v texte, ✓ charakterizovať návod, ✓ pracovať podľa jednoduchého návodu, ✓ prezentovať návod verejne, ✓ rozpoznať jednoduchý recept, ✓ rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), ✓ pracovať podľa jednoduchého receptu, ✓ zostaviť jednoduchý recept,	opis pracovného predmetu nákres schéma návod recept
✓ identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, ✓ rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, ✓ predstaviť sa prostredníctvom vizitky, ✓ vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča.	vizitka

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať plynulo súvislý umelecký text, ✓ uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, ✓ správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ literárny text čítať s porozumením, ✓ odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, ✓ vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, ✓ pozná mená významných autorov detskej literatúry, ✓ porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy, ✓ vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy), 	literatúra pre deti a mládež
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojmy poézia a próza, ✓ rozoznať v texte poéziu od prózy, ✓ recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, ✓ rozoznať v prozaickom útvare odseky, 	poézia, próza odsek
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, ✓ vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, ✓ čítať krátke ľudové útvary s porozumením, ✓ vysvetliť pojem pranostika, 	ľudová slovesnosť pranostika

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať pranostiky v texte, ✓ zapamätať si najznámejšie pranostiky, ✓ vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia, ✓ vysvetliť pojem prirovnanie, ✓ identifikovať prirovnania v texte, ✓ napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní, 	<p>príslovie porekadlo prirovnanie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, ✓ v rozprávke výrazne čítať priamu reč, ✓ rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, ✓ rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, 	<p>autorská rozprávka hlavná a vedľajšia postava</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, ✓ určiť rozdiely medzi rozprávkou a povest'ou, ✓ charakterizovať povesť, ✓ určiť hlavnú myšlienku povesti, ✓ správne formulovať otázky k obsahu povesti, ✓ vysloviť vlastný názor na povesť. 	<p>hlavná myšlienka povesť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvárať nové slová s rôznymi predponami, ✓ uplatniť pravopis predpôn, ✓ identifikovať slabičné a neslabičné predpony, ✓ rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn, ✓ používať slová s predponami v texte, 	<p>tvorenie slov predponami</p> <p>pravopis a výslovnosť predponových odvođenín</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyt’ – vit’, výr – vír), ✓ uplatniť pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske, 	<p>pravopis ďalších vybraných slov</p> <p>geografické názvy s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky v, 	<p>delenie hlások na znelé a neznelé</p> <p>spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov</p> <p>pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfeomatickom švíku, hranici slov</p> <p>pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky v</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem priama reč, ✓ rozoznať priamu reč v hovorenom prejave, ✓ na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč v texte, ✓ rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči, 	<p>priama reč</p> <p>uvádzacia veta, úvodzovky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, ✓ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, ✓ uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, ✓ určiť gramatické kategórie podstatných mien, ✓ určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, ✓ určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, ✓ vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, ✓ skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, ✓ určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, ✓ použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte, ✓ určiť rod, číslo a pád prídavných mien, ✓ určiť základný tvar prídavného mena, ✓ určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, ✓ identifikovať zámená v texte, ✓ rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie), 	<p>ohybné a neohybné slovné druhy</p> <p>podstatné mená - vlastné a všeobecné</p> <p>vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov</p> <p>gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád)</p> <p>rod podstatných mien</p> <p>číslo podstatných mien</p> <p>pád podstatných mien</p> <p>základný tvar podstatného mena</p> <p>prídavné mená (rod, číslo, pád)</p> <p>základný tvar prídavného mena</p> <p>zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde</p> <p>zámená</p> <p>druhy zámen (osobné, privlastňovacie)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, ✓ identifikovať základné a radové číslovky v texte, ✓ správne skloňovať číslovky, ✓ uplatniť pravopis čísloviek, ✓ určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, ✓ určiť gramatické kategórie sloves (osobu, číslo a čas), ✓ správne časovať slovesá, ✓ správne časovať sloveso <i>byť</i> vo všetkých slovesných časoch, 	<p>číslovky: základné a radové</p> <p>slovesá</p> <p>gramatické kategórie sloves</p> <p>časovanie sloves</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať neohybné slovné druhy, ✓ vymenovať neohybné slovné druhy, ✓ určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, ✓ identifikovať neohybné slovné druhy v texte, ✓ vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, ✓ identifikovať predložky v texte, ✓ uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami, ✓ identifikovať spojky v texte, ✓ vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, ✓ rozoznať v texte častice a citoslovčia, ✓ určiť funkciu častíc a citosloviec, ✓ vymenovať najfrekventovanejšie výrazy súhlasu, 	<p>neohybné slovné druhy</p> <p>príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia</p> <p>funkcia neohybných slovných druhov vo vete</p> <p>príslovky</p> <p>predložky</p> <p>pravopis predložiek a ich správna výslovnosť</p> <p>spojky</p> <p>najfrekventovanejšie spojky (<i>a, ale, keď, aby, že ...</i>)</p> <p>častice a citoslovčia</p>

<p>nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...), ✓ používať častice a citoslovčia v ústnej a písomnej komunikácii,</p>	
<p>✓ vysvetliť pojem umelecký a vecný text, ✓ prakticky rozoznať umelecký a vecný text, ✓ vysvetliť pojem kľúčové slová, ✓ identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte, ✓ porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh, ✓ napísať osnovu, ✓ zreprodukovať text podľa napísanej osnovy, ✓ napísať krátky umelecký text, ✓ napísať krátky vecný text,</p>	<p>umelecký a vecný text kľúčové slová osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne) tvorivé písanie</p>
<p>✓ vysvetliť pojem diskusia, ✓ diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom, ✓ vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, ✓ dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie, ✓ primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, ✓ prejaviť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu, ✓ poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu,</p>	<p>diskusia názor</p>
<p>✓ opísať podľa predlohy osobu, ✓ vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby: vonkajšie,</p>	<p>opis osoby (ústne, písomne)</p>

<p>vnútorné (charakterové),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), ✓ v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem interview, ✓ písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, ✓ zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti, 	interview (cieľný rozhovor)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, ✓ dodržiavať časovú postupnosť deja, ✓ napísať dejovú postupnosť rozprávania, ✓ písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove, 	reprodukcia rozprávania časová postupnosť deja
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vlastnými slovami charakterizovať plagát, ✓ rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, ✓ vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti. 	plagát

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať náučný text s porozumením, ✓ identifikovať informácie uvedené priamo v texte, ✓ tvoriť otázky k informáciám uvedeným priamo v texte, 	náučná literatúra

<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, ✓ tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, ✓ identifikovať v texte diagramy a grafy, ✓ prečítať diagramy a grafy v náučnom texte, ✓ určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek, ✓ v texte navzájom odlíšiť umeleckú a náučnú literatúru, ✓ čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, ✓ naspamäť zarecitovať jednu/viac básní, ✓ predniesť kratšie prozaické dielo, ✓ charakterizovať divadlo, divadelnú hru, ✓ účinkovať v divadelnej hre, ktorú nacvičí učiteľ so žiakmi v triede, v škole, ✓ dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch, ✓ poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle, 	<p>diagramy a grafy</p> <p>umelecká literatúra</p> <p>divadlo, divadelná hra</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlíšiť, ✓ poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované, ✓ rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal, 	<p>rozhlas, televízia, film, kino</p> <p>prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať hlavné postavy z detského filmu, ✓ opísať vzťahy medzi filmovými postavami, ✓ poznať spoločenské pravidlá správania sa v kine, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, ✓ identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením, ✓ zrealizovať dialóg so spolužiakom, použiť primeranú gestikuláciu, mimiku, 	<p>dialóg</p> <p>mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem kapitola, ✓ rozoznať v knihe kapitoly, 	kapitola
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem bájka, ✓ vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), ✓ čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči, ✓ pokúsiť sa o dramatizáciu bájky, ✓ vlastnými slovami hovoriť ponaučenie vyplývajúce z bájky, ✓ poznať mená autorov bajok slovenskej a svetovej literatúry, 	<p>bájka</p> <p>bájka v svetovej literatúre (Ezop)</p> <p>bájka v slovenskej literatúre (J. Záborský)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem komiks, ✓ čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, ✓ zoradiť obrázky podľa dejuvej postupnosti, ✓ nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, ✓ charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy, 	<p>komiks</p> <p>dejová postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred textu, na okrajovej časti obrázku)</p> <p>pojmové mapy</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne porozprávať o danej téme prostredníctvom pojmovej mapy, ✓ tvoriť v skupine pojmové mapy výberom z ponuky slov, slovných spojení.	
---	--

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ

počet: 1

Zameranie: opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky

8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le
9. Vety
10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, ľ, r, f
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

- 0 – 1 chyba = 1
2 – 4 chyby = 2
5 – 7 chýb = 3
8 – 10 chýb = 4
11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov
2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov

3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov

4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.